

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“ és a „Kanizsai járási, községi és körjegyzők egyletének“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentelen leveleket csak
ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

DR. GRÓF JANKOVICH LÁSZLÓ
főispáni székfoglalása.

Ritka fényvel, hagyományos lelkesedéssel fogadta Zalavármegye közönsége dr. gróf Jankovich László főispán Oméltóságát, akit ő felsége legmagasabb kegye és a kormány bizalma Zalavármegye kormányzatának élére állított.

Megjelenése a díszes somogyvármegyei küldöttség kíséretében önkénytelenül felelevenítette emlékezetünkben azt az időt, amikor a szomorú emlékezetű török korszakban a két vármegye egy fő vezetése alatt állván, nemcsak a szomszédos jó viszony, hanem a közös érdek is szorosán egybefűzte a két vármegye lakosságát.

Az új főispán, ősi sarja Zalavármegye egykori büszkeségének, a hős Zrinyinek s aki ennek a fényes rokonságnak a révén nem mint idegen, hanem mintegy vérségi rokon jött közibénk, a fogadtatása alkalmával tett egyes, nagy fontosságú kijelentéseivel, a székfoglaláskor elmondott és közlekedésélteltelt beszéddel vármegyénk közönségét a maga részére teljesen meghódította.

Az ő fényes tehetségei, gazdag tudása, a közigazgatás körében eltöltött szolgálati éveinek folyamán szerzett bő tapasztalatai teljes biztositékot nyújtanak nekünk tekintetben, hogy vármegyénk kormányzása a legbiztosabb és legjobb kezekbe van letéve!

Ebben a tudatban üdvözljük Oméltóságát vármegyénk kormányzatának élén Zalavármegye közönségének nevében. Isten hozta Ot körünkbe! Működését az Eg áldása kísérje!

A főispán utja Komárvárostól a székvárosig.

Zalavármegye új főispánjának utja székfoglalása alkalmával valószínű diadalut volt.

Az első megyei küldöttség Komárvárostól fogadta, mint első állomásán a déli vasutnak a vármegye területén. Itt *Bogyay Máté* megyei nagybirtokos, a törvényhatóság nevében s megbízásából tekintélyes számú küldöttség élén üdvözölte a Somogy vármegyei küldöttség kíséretében ide érkezett főispánt, aki meghatva mondott köszönetet a szíves fogadtatásért.

A küldöttség a főispán kíséretéhez csatlakozván, nagy ovációval fogadták az érkezőket a nagy-kanizsai vasúti állomáson Nagy-Kanizsa rendezett tanácsú város képviselőtestülete, élén *Vécsy Zsigmond* polgármesterrel a város és vidéki törvényhatósági bizottsági tagok és nagy számú közönség.

A *pacsai járás* bizottsági tagjai *Zala-Szent-Mihályon* fogadták a főispánt, ahol *Gaál Miklós* járási főszolgabíró tolmácsolta a megjelentek üdvözlését s csatlakoztak a főispán kíséretéhez úgy, hogy mire a vonat a vármegye székhelyére érkezett, a főispán körül a törvényhatósági bizottsági tagoknak egész egy gárdája csoportosult.

A vármegye területén levő s uti állomások mindegyikénél nagy közönség, élén a községi elöljáróság, nem egy helyen csoportosulva a szomszéd községek lakói is, várták a főispánt hozó vonatot és zajos eljében adtak a vonat berobogásakor örömlöknek és lelkesedésüknek kifejezést.

Fogadtatás a székvárosban és bevonulás.

Városunk közönsége lázasan várakozott az érkező vonatra.

Kint az állomásnál, hol a tüzoltó csapat kordont húzott, gyülekeztek *Csertán Károly* alispán, a város és vidéki törvényhatósági bizottsági tagok s városunk képviselőtestületének tagjai, *Botfy Lajos* polgármesterrel.

Eközben a Kossuth Lajos utca torkolatától kezdve csoportosultak és sorfalat képeztek zászlósan az ipartestület, az iparos ifjak önképző köre, a kereskedő ifjak egyesülete, a főgymnasium, felső kereskedelmi, polgári fiu-, polgári leányiskola, községi elemi iskolai fiu- és leányiskola növendékei tantestületeik vezetése alatt. A járdákat jobb és balról ellepte a közönség, mely dacára a szitaló esőnek, nyugodt türelemmel várakozott. A Kossuth Lajos utca házainak ablakai tömve voltak az ünnepeket nézőkkel.

Nemi késéssel berobogott a főispán és kíséretét hozó vonat s a kocsiból kilépő főispán nagy lelkesedéssel fogadják és éltetik.

Az eljenzés lecsillapultával *Koller István* nagybirtokos, a következő, többször az eljenzéskor megszakitott, lelkes beszédben üdvözölte a főispánt a vármegye törvényhatósági bizottságának nevében:

Méltóságos Főispán úr

Zalavármegye közönsége ősi tradícióként vette át apától, hogy a megye főispáni székét mindenkor, vagy helyesebben szólva — a legtöbbször a megye szülőtte töltötte be. Most, midőn ő felsége koronás Királyunk Méltóságodat Zalavármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezte, — épp az előbbi okból is Zalavármegye közönsége Méltóságod kinevezését megnyugvással és őszinte örömmel fogadta.

Somogy- és Zalavármegyeket ősi idők óta kezdve nemcsak a szomszédi viszony, — nemcsak ama jóindulat, melyet e két megye lakossága táplált mindenkor egymás iránt, fűzte és fűzi mai napság is össze, hanem összefűzi egy oly kápocs, mely a két megye közt testvéri viszonyt létesített. Ugyanis ha a történelmet lapozgatjuk, nyomára akadunk annak, hogy a midőn a török Somogyvármegyét majdnem egészen elfoglalta, az 1569-ik országgyűlés Somogy kormányzatát, igazgatását és közigazgatását áttelepítette Zalába s több mint 100 évig egy főispán ilt a két megye kormányzói székében; egy főispán vezette a két megye közigazgatását, mint Comitatus Sümegiensis főispánja, míg végre az 1715-ik országgyűlés visszaállította Somogy hatóságát és Zalától elkülönítette.

Bár mulandó volt e viszony, mégis oly nyomokat hagyott hátra a két megye történetében, hogy Zalavármegye közönsége Méltóságodban nem az idegert, nem a jövevényt tekintti, hanem főispáni székének elfoglalásakor ha nem is megvéjének szülőttét, de legközelebbi vért, testvérenek gyermekét üdvözi.

S mint ilyenek, edes megnyugvással előlegezi Zalavármegye közönsége abbéli hitét, hogy Méltóságodnak minden nemes tette megvéjének jólétére fog irányulni; szívesen előlegezi abbéli reményét, hogy Méltóságod nem egyes pártoknak, hanem Zalavármegye közönsége összeségének főispánja leszen.

Fogadja Méltóságod e reményünkben mely tisztelettel kifejezett üdvözlésünket! Az Eg áldása kísérje megvéje részére irányuló munkálkodását! Isten hozta körünkbe!

A főispán meleg hangon mondott köszönetet a szíves fogadtatásért és válaszában hangsúlyozta, hogy politikai pártkülönbség nélkül mindenkinek pártatlanul és igazságosan felkarolja jogos érkeiket: mert a vármegye első közigazgatási tisztviselőjének nem pártpolitikát, hanem a közérdeket kötelessége szolgálni. A főispánnak e rövid, de kiváló fontosságú nyilatkozatát kítőző lelkesedéssel és szűnni nem akaró eljenzéssel fogadták.

Ezután *Csertán Károly* alispán a főispán fogadására megjelenteket egyenként bemutatván, következett az elhelyezkedés a kint várakozó fogatokra.

Valóban impozáns volt és festői látványt nyújtott az egy kilométer hosszúságú Kossuth Lajos utcában a bevonulás.

Az első kocsin jött *Botfy Lajos* polgármester és *Gaál Károly* városkapitány. A második négyes fogaton, dr. gróf *Jankovich László* főispán és *Csertán Károly* alispán. Ezután következett mintegy husz, szebbnél szebb négyes fogat, valamint a kétfogatu kocsik beláthatlan sokasága, amely a kíséret tagjait hozá.

A főispánt az egész utvonalon a közönség lelkes eljenzéssel fogadta. Megéljenzte a kíséret tagjait is.

A vármegye ház kapujánál, ahol a tüzoltó csapat egyik szakasza húzott kordont és ahol a vármegyei tisztviselői kar csoportosult testületileg, *Balaton József* zala-eggerszegi apát-plebános a törvényhatóság nevében a következő lelkes beszédben üdvözölte a főispánt:

Méltóságos főispán Úr!

Engedje meg, hogy mielőtt új otthonának, e megye házának küszöbét átlépné, ünneplés útjában még pár percre feltartóztassuk, és a törvényhatóságnak, valamint székhelye városának közönsége nevében itt ismételve szívvel üdvözöljük, s új pályájához, melyre ő felsége a magy. apostoli király kegyelme kinevezte, szerencse kívánatainkat ismételve kifejezzük.

Zalavármegye volt *Deák Ferenc* nagy hazánk fiának szülőföldje, e vármegye termében és közgyűlésein kezdette hazánk e bőlese nyilvános pályáját, és mert alkotmányunk megmentése és ujjaferemtése is az ő világra szóló állam férfiai bölcsességének volt a műve: elmondhatjuk, hogy alkotmányunk újra születésének is Zalavármegye volt a bölcsője.

Azt hisszük tehát, hogy Méltóságod hazafiai büszkeséget és dicsőséget talál abban, hogy a legmagasabb kegy Méltóságodat állította e vármegye kormányzatának élére.

Mi pedig e hazafiai dicsőségehez és büszkeséghez Isten bőséges áldását kérjük Méltóságod működésére, és mindnyájan azt kívánjuk, legyen Méltóságodnak kellemes othona e vármegye! Fogadja szeretetében, jóindulatába és részesítse mindenkor a törvény és igazság áldásaiban e megye minden lakosát s Méltóságod bölcs és igazságos kormányzása alatt érje el e megye a jólétnek, az anyagi és szellemi felvirágzásnak azt a fokát, mely hazafiai önértéssel és méltó büszkeséggel fogja Méltóságodat eltölteni, e megye minden fiát pedig halára fogja lekötelezni, akik velem együtt ezuttal is szívből kívánjuk, hogy Méltóságodat az isteni Gondviselés e vármegye és a haza javára sokáig megtartsa!

A zajos eljenzéssel fogadott beszéd után a főispán megköszönte az ovációt s miután *Csertán Károly* alispán a tisztviselői kart bemutatta, a megjelentektől búcsút véve, terembe vonult vissza.

Kivilágítás.

Zala-Eggerszeg város közönsége az új főispánt bevonulása napján fáklýásmenettel akarta megtisztelni, ez azonban Oméltóságának határozott kívánatára — tekintettel családí gýaszára — elmaradt.

Városunk lakossága azonban hogy mégis kifejezést adjon Oméltóságá előtt egy részt melyen érzett tiszteletének, más részt őszinte ragaszkodásának, a bevonulás napján, f. hó 4-én, este igen sikerült önkényes kivilágítást rendezett. Nem egy helyen az ablakok, valamint a kirakatok csinosan voltak feldíszítve s egyes helyeken „Eljen dr. gróf Jankovich László, Zalavármegye főispánja“ — felírás volt szemlelhető.

A közönség sűrűn hullámzott az utcákon; különösen csoportosulva ment arra, melyre Oméltóságá *Csertán Károly* alispántól és a somogyi küldöttség néhány tagjától kísérve, tekintette meg a kivilágítást.

A beiktatási ünnepély.

F. hó 5-én a nagyszámban megjelent bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett nyitotta meg 1210 órakor a közgyűlést helyettes elnöki minőségben *Csertán Károly* alispán, előadván, hogy a közgyűlés egvedüli tárgyát dr. gróf Jankovich László főispáni székfoglalása képezi.

A közgyűlés a beiktatási ünnepélynek hagyományos szokás szerint megállapított sorrendjéhez képest *Csertán Károly* alispán elnöklete alatt gróf *Bathány József*, *Bogyay Máté*, *Deák Mihály*, *Eperjessy Sándor*, dr. *Gyömörey Vince*, *Hajós Mihály*, *Háczky Kálmán*, *Koller István*, *Péller Pál*, *Skublies Gyula*, *Skublies Jenő* és *Ziegler Kálmán* bizottsági tagokat küldötte ki, hogy főispán oméltóságát az ünnepélyes istenitiszteletre és a főispáni szék elfoglalására a megye közönsége nevében meghívják, mely időre a közgyűlés felfüggesztetett.

Festői látványt nyújtott a templomba vonulás óriási közönség sorfala mellett.

Elül ment főispán oméltóságá az alispántól kísérve, mindketten díszmagyarban, utánuk a somogyvármegyei küldöttség tagjai párosával, legtöbbször díszmagyarban. Őket követték vármegyénk bizottsági tagjai nagy számmal, közülök díszmagyarban gróf *Bathány József*, gróf *Battyány Ernő*, *Baranyay Kálmán*, *Eitner Sándor*, *Farkas József*, *Gyömörey Gáspár*, *Hertelendy Ferenc*, dr. *Mangin Károly*, báró *Puttheány Géza*, *Somogyi Elek*, *Szmodits Viktor*. A bizottsági tagok bár az összes üléseket elfoglalták, mégis nagy számuk miatt soknak állnia kellett.

Az ünnepélyes istenitiszteleten, amelyet *Balaton József* apát-plebános teljes apati ornatásban fényes segédlet mellett celledt, megjelentek a helybeli összes tanintézetek növendékei tantestületeik vezetése mellett és nagy számú közönség. Az isteni tisztelet fényét *Strausz Lajosné* urhölgy, *Hrabovszky Jenő* magán-, *Gere Kálmán* és *Mihálovits Alice* urhölgyek kettős-, valamint a kar éneke nagyban emelte.

A Szent Lélek segítségül hívása végett megtartott isteni tisztelet végeztével a bizottság tagjai, élükön a vármegye főispánjával, a gyülesterembe visszamenve, a folytatólagn megnyitott közgyűlésen felolvastattott a belügyminiszter leirata, melyben értesíti a vármegye közönségét, hogy ő csász. és apostoli királyi felsége f. évi márczius hó 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával dr. gróf Jankovich László főszolgabíró és főrendiházi tagot Zalavármegye főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Ezen legfelső kir. elhatározást a közgyűlés szünni nem akaró viharos lelkesedéssel fogadta.

Az eljenzés elállapultával teljes ünnepi esendben tette le főispán ömeltósága az esküt, melynek befejeztével felhangzott újból az eljenzés.

A főispáni hivatalos felavatás ez ünnepélyes ténye után ömeltósága az elnöki széket a következő, a bizottság tagjaitól többször zajos eljennel és közhelyesséssel kísért és jövő munkásságának irányelveit teljes megvilágításba helyező, szép beszédben foglalá el:

Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

Ő Császári és Apostoli kir. felségének f. évi március 20-án kelt legfelsőbb elhatározásával, a magas kormány elterjesztése alapján tekintetes Zalavármegye főispánjává legkegyelmesebben kineveztetvén, most, midőn hivatalos esküjét a törvényhatósági bizottság kezébe letettem, van szerencsém Zalavármegye díszes főispáni székét ezenel elfoglalni.

Midőn ezt teszem, legelső kötelességemnek ismerem Ő Császári és Apostoli kir. felségének a legkegyelmesebb ki neveztetését legmelyebb s törhetlen hódolatomat, s változ hatlan hazafiai hálám, a magas kormány pedig kineveztetésem iránt való előterjesztéséért, átértett köszö netemet nyilvánítani, s a tek. közgyűlést felkérni, hgy e kijelentésem jegyzőkönyvébe foglalassék.

A tek. törvényhatósági bizottság pedig fogadja szívem melyből jött köszönetemet ama előlegezett szives barátságért és fogadtatásért, melyben engem, ismeretlen s ma még ér demtelenül részesített.

S végül szabadon még ezzel egyidejűleg szülőföldem: tek. Somogyvármegye méltóságos főispánjának és tek. alispánjának, ugyszintén az itt megjelent tek. törvényhatósági bizottsági tagoknak is legforróbb köszönetemet kijelenteni s kérem, fogadják e köszönetet oly szívesen, ahogy én azt átérzem. Kiválóan hangsúlyozom, hogy végtelen nagy ki tüntetésnek tartom és nagyra becsülöm az irántam majd csaknem egy évtizeden át tanúsított támogató barátság ily képen való megnyilatkozásait: mert szíves s ily nagyszámú kíséretük bizonyítékul szolgálhat tek. Zalavármegye közön sége előtt, hogy az ott teljesített tíz évi működésem alatt volt alkalmam s a szerencse szolgált nekem annyira, hogy magyannak tisztelő tisztársakat s szerető barátokat szerez hettem, akiknek jóakarátát részemre a jövőben is kérve, egyben biztosítani bátor vagyok igen tisztelt barátimat, hogy szívesben semmi körülmény sem törölje el irántuk érzett szeretetemet.

S most engedje meg a tek. törvényhatósági közgyűlés, hogy egy rövid visszapillantást vehessenek a multa és egy ideig a jövővel is foglalkozhassam.

A mikor a magas kormány elterjesztése folytán, a legmagasabb helyről legkegyelmesebben kineveztetésemet el nyerni szerencsés voltam, első lelkiismeretbeli kötelességem volt, hogy számot vessek ama személyemre vonatkozólag igen nehezítő körülményekkel, melyekkel szemben állok.

Tek. Zalavármegye ezen történeti nevezetességi fő ispáni székét elfoglalni oly elődök után, mint a kiket Zalavármegye közönsége itt tisztelhetni szerencsés volt, a legnehezebb feladatnak tartom. De nehéz a feladat közvet len elődömmel, Sevastis Benő Ömeltóságával szemben is, aki alkotmányunk ébredésétől fogva folytonosan hazafias szolgálatban állott, ezeltől tíz évvel a főispáni széket el foglalta és az ez állással egybe fűzött méltóságot és kötele ségeket oly tapintattal viselte és oly önfeláldozó munkás sággal és buzgalommal teljesítette, hogy csak nyomdokaiba lépni is nem kis feladat lesz.

Ennyi nagy előd és ily előzmények után szerény tehetségeimet tekintve, a legnagyobb lelka erőre volt szükségem, míg magam elhatározhattam, hogy a magas kormány fel szólítására a legkegyelmesebben adott kineveztetésemet el fogadjam. És hogy mégis megtettem, erre három körülmény batorított fel.

Egyik ama tudat, hogy Zalavármegye tekintetes alispáni székében egy mindenké által tisztelve szeretett, e vármegye egyik legelőkelőbb családjának sarja ül, akút nehéz munkájában ez ideig Zalavármegyének tisztikara teljes odaadással támogatt, s a kit jövőben is készséggel támogatni fog, s így e bizalmon alapuló erőssége az én érdemet is emeli.

A másik biztató reménysugaram volt Zalavármegye magasán kiemelkedő, a közügyért buzgólkodó földművelő oszta lyába vetett feltében bizalmon, amely osztály, amikor a szükség kívánta, vérrrel is megtudta védeni szeretett ha zánkat, s abban saját érdekeit. S amidőn a nagy idők lezajlottak, nem adták át magukat a térdelésnek, hanem vas szorgalommal, s minden rendelkezésükre álló móddal iparkodtak dicső nemzetünk ébredését és továbbélését elő mozditani, amely buzgó ténykedésük és versengésük méltó jutalmul lehet betudni a Gondviselésnek amaz egyik leg fényesebb ragyogású történeti tényét, hogy nemzetünk egyik legnagyobb fiának, Deák Ferencnek, bölcsőjét e vármegye területén engedte ringatni.

A harmadik biztató érzést bennem Zalavármegye nagyszámú és művelt kereskedő osztálya, valamint szorgal mas földműves és iparos osztálya kelti, kiknek munkássá gában és hazaszeretetében bizni óhajtok s arra legkomo lyabban számítottok.

Ezek előrebocsátása után engedjék meg, hogy Zala vármegye közönségének előleges bizalmát úgy együtt is, mint minden egyes bizottsági tagtól is kikérjem, hogy annak bírtokában saját érdekeiket munkásságom s hivatalos állá somból kifolyólag a legodaadóbban szolgálhassam s ha ma természetesen ily idegenkednek is tölem, rossz indulattal ellenem ne forduljanak! S akkor lehet bizalmon és remé nyem, hogy Zalavármegyének és közönségének érdekeit, ha nem is hivatalbeli elődeim nagy eredményeikhez képest, de talán megközelítőleg védeni és előmozditani szerencsém leend.

Magára a közigazgatásra áttérve, szabadon önök előtt kijelentem, hogy részemről ma már a közigazgatás államosításának vagyok a híve, s ha e nagy kérdés a magas kormány buzgó tevékenysége által a törvényhozó testület elé terjesztetik, törvényhozó jogomnál fogva, legiga zabb meggyőződésem szerint annak törvényerőre leendő emelését fogom elősegíteni; mert hivatalos multam tartama

alatt gyakran sajnosan kellett tapasztalnom, hogy a mostani muniiepális rendszerünk a változott viszonyoknál fogva igen sok téren túléltte magát.

E kijelentéssel ne méltóztassanak azonban azt feltételezni, mintha részemről a vármegyei rendszer maga egészét s annak minden egyik kiegészítő részét feldúlva, kiirtani óhajtanám. Távol álljon tőlem e gondolat: mert beismerem, hogy sok oly kérdés van, a melyet a törvény rideg szakasza szerint ma még megoldani nem lehet. S nem képzehetem, hogy bármikor is lehessen oly törvény, a mely minden helyi kérdést kimerítsen, s ép az ily kényes helyzetben az önkormányzati rendszernek régi szokásain alapulí gyakorlat áldást hozó lehet. Amde másrészt, a mikor ma már minden a világon, így közigazgatásunk is a képzhető legnagyobb gyorsaságot és beható szabkép zettséget követel, akkor az ön kormányzat keblében fél tékenyen őrzött gyakori testületi hivatalos közreműködés és intézkedés csak hénitőlag hathat. Azért szerény nézetem szerint az államosítás olyképp lesz csak célszerűen megvaló sítható, hogy egyes intézményekben az önkormányzat rend szere is figyelemre méltatva legyen s hogy a takarékoság szem el-tt tartásával megtalálassék a mód, hogy a közönségnek közigazgatása egyintetűvé s gyorsabbá tétethessék s hogy e nyilatvónos szolgálatban levőknek elintézésül emberi erejüket túl nem haladó munkaadanyag adassék a tisztessé ges megélhetési feltételek nyújtása mellett.

Politikai meggyőződésemet vonatkozólag — úgy hiszem — kellő világosságot vet a legmagasabb kinevezé sem elfogadása, s ebből is láthatja a tek. törvényhatósági bizottság, hogy a szabadelvű párt híve vagyok. De hogy e pártos nemcsak kineveztetésem köit, bizonyítékul szolgálhat egyrészt hivatalos multam, másrészt, hogy a szabadelvű párt által elfogadott és követt politikai elvek követségét hagyományyszerűleg örököltem: mert családom minden egyik tagja a legborúsabb és legfényesebb politikai multunkban egyaránt híve volt, mely irányt a jövőben is megtartani óhajtom az ideig, míg a szabadelvű párt oly cseleket nem kal magánál, melyek kivitelt az országra károsnak találnám, a mely nem várt esetben feltétlenül meg lesz bennem az az erkölcsi erő, hogy a szabadelvű pártnak nyíltan kijelentem, hogy továbbra híve maradni nem kívánok.

Az országos politikát tekintve, vegyék tisztelt uraim tudomásul, miszerint a politikai pártokat s azok irányala tait egyenlően tisztelni s hogy a viszonylagos megbecsülés korlátain belül működésüket a maga helyén törvényeinkben alapulóknak tudom. Kérészem ez irányban csak oda terjed, hogy dicső multjukhoz képest az országos politikát a vármegye e termébe ne méltóztassanak behozni, hanem azokat a politikai haterőn érvényesítsék; mert az ide utalt ügyek szerény nézetem szerint nemcsak gyors, hanem tel jesen pártatlan, egyedül a közjó előmozdítására irányuló elintéztést várnak.

Állásomból eredőleg figyelmen kívül nem hagyhatom a nemzetiségi eszmével ikerestőre gyanánt feltűnő gyer meknevelést. A valódi nemzetiséget nem abban taládom, hogy ha valaki leszármazását alkalom adtával nyilvánítja s annak létjogosultságát elismerni kívánja, hanem abban, ha ez érzést fenntartva, szívesen első kötelemül elismeri, hogy imádott hazánk s szent koronánk polgára és e ma gasztos tudatra ébredve, annak hű polgárul megmaradni s azt utódi örökévé tenni legszorgosabb gondjának elismeri: mely cél a gyermeknevelésnél csak úgy érhető el, ha a vallásosság magasztos eszközeit igénybe véve, a Mindenható kiscsemelt felkentjeit is segítségül hívjuk. Ezt különösen azért kívántam hangoztatni, mert lehetnek a tek. vármegye területén egyesek, akik a multban gyakorolt jogomat olyképp látják érvényesítettnek, mintha a vallásos ság belőlem ha nem is kivesze, de legalább megcsorbitva van. Pedig legyenek meggyőződve, hogy a vallásosság fel emelő dicső érzete szívesen sértetlen s mindenkor meg próbáltatásom alkalmával a vallás volt legfőbb vigaszom.

Az 1886. évi 21., 22. és 23-ik törvény-cikkek alap ján reám ruházott kötelességek és jogok mikénti gyakorlása tekintetében szabadon megjegyzem, hogy úgy a kötele ségeket, valamint az azokkal összekötött, kötségekül jelen tékeny hatalmat, amint az eddig viselt kötelességemet is, nemcsak tölem telhető lelkiismeretességgel, hanem a leg nagyobb ügybuzgalommal is fogom teljesíteni, az igazsá got emberi erőmből kitéphetőleg szem elől nem tévesztve s ez álláspontra helyezkedve, eleve is hangsúlyozom, hogy elnéztést nem ismerve, bármely mulasztást megtorlatlanul nem hagyandok.

Az idézett törvény-cikkek alapján reám ruházott jogokkal visszaélni nem fogok s mellékkörülmények figye lembe vételével a tanúsított érdemek mértelegése mellett fogok azokkal élni.

Közigazgatásunk szervezetének egy sarkalatos alkat részéül ismerem a községi, illetve körjegyzői intézményt, mely intézménynek jó, vagy meg nem felelő vezetésétől függ hazánk jóléte. Ez indít arra, hogy már is kifejeztét adjak ama szilárd elhatározásomnak, hogy hivatalos mű ködési körömben legfőbb kötelességemül tüstem ki a jegyzői kar ellenőrzését és támogatását, meg levén győződve, hogy ebbeli működésbenm úgy a tek. alispán úr, mint a vármegyei tisztikar, végül a tek. illetékes bíróságok is hat hatósan támogatni fognak. Sarkalatos köteleményeim, melyekből egy parányt sem engedek, a teljes megbízhatósá g, hivatalos kényszerrel ment ügybuzgalom, pontosság s az úgy is sok oldalulag igénybe vett közönség iránt való előzékenységek, amely időköz közt nem lehet s minden hivatalos működésükben az erélytel karöltött tapintatos ság. Ha e vázolt fővonalak a t. jegyzői karban feltalál hatók: úgy legyenek meggyőződve, hogy támogatásomra minden irányban feltétlenül számíthatnak.

Ezek kifejezése után szíves megjelenésükért s tanu sított türelmükért még egyszer köszönetet mondom, szavaim a legszentebb szavakkal zárom: „Isten tartsd meg felsé ges Urunkat és hazánkat!”

Ezen általános lelkesedést keltett és szünni nem akaró eljenzéssel fogadott székfoglaló beszéd után Aray Lajos megyei főjegyző a közgyűlés örömteljes érzelmeit

tolmácsolá és ömeltóságát székfoglalása alkalmával a következő, kitérő eljenzéssel kísért gyönyörű beszédben üdvözölte:

Méltóságos gróf, megyei főispán Úr!

Zalavármegye közönsége nyílt és őszinte magyar szívvél üdvözli Méltóságodat azon alkalommal, hogy Méltóságod a vármegye főispáni állását elfoglalta.

A vármegyei intézmény majd évezredes multja lélekemelő képét tárja elénk azon önzetlen és áldozat kész hazaszeretetének, amellyel a magyar a haza és a nemzet magasztos eszméit mindenkor rajongó imá dattal körülvette és bármennyire kutassuk is más nemzetek történetét, alig találjuk fel ezen intézményt, mely nem napról-napra módosítható írott törvényen, hanem honfiai változatlanul és hatalmas közérzületén épült fel nemzeti és állami életünk oly szilárd oszlo pává, amelyen a sötét évszázadoknak minden elsőpré ssel fenyegető legádázabb viharai is megtörték és amelynek ma nem kevesebbet, mint legdrágább és legféltettebb kincsünk: alkotmányunk, nemzetiségünk és hazánk fennállását köszönhetjük.

Egyedül ama közérzületben verhetett erős gyökeret ezen intézmény, amely hasonlóan a szabadon tenyésző óriási tölgyhöz, százados viharok sebhelyeit viseli ugyan, amelyet azonban életképességében korántsem s sebhelyek, hanem üditő árnyat nyújtó lombjai, illatot árasztó virágai és gazdag gyümölcsei után kell méltat nuuk mindaddig, amíg az éltet adó talaj terméketlenné nem válik, amíg ama közszellem ki nem hal keblünk ből: mert hiszen a legkisebb helyi szervezet köré ben épen úgy, mint az államélet megnyilatkozásainál minden magasztos eszmének és nagy tettnek, mely az emberiség vagy egyes népek sorsát előbbre vitte, kizárólag a honpolgárok közérzület adott létet, a legmes teribb szervezet sem levén arra egymagában képes.

Zalavármegye közönsége, őseihez híven, mindenkor nagy gonddal ápolta közszellemét, mely tiündökölő veresültségként a legsötétebb időkben és a legter hesebb viszonyok közt is kijelölte számára az egyedül helyes utat, mely egy részt a magasabb államezel, a magyar nemzeti állameszme megvalósítására, más részt pedig a honpolgári jogok biztosítására, az egyéni és társadalmi jólétre és a szellemi előhaladásra vezet.

Ha ily történeti mult csalhatlan záloga lehet a jövő irányának, pedig annak kell lennie; mert hiszen ama közérzület már nem áll alakulás alatt, hanem szabályos formát nyert, kifejecesedett és tüzpórában keresztül ment tenyezővé vált közéletünkben: akkor méltán feldoboghat szívünk: mert teli reménységgel bizhatunk abban, hogy vármegyénk az említett nagy fontosságú célok elérése körül ezentül is híven fogja betölteni magas hivatását!

E feladatot azonban hatályosan és mindnyájunk óhajára mégis csak úgy oldhatjuk meg, ha szerencsések leszünk Méltóságod támogatását elnyerni.

Erre nézve nemcsak reményt táplálhatunk, hanem határozott biztosítékot találunk egy részről Méltósá godnak imént elhangzott és örömtelt szívvél fogadott azon hivatásszerű kijelentésében, hogy Méltóságod a vármegye közönségével egyetértve fog mindazon célok megvalósítására törekedni, amelyeket úgy az állami közigazgatás, mint a törvényhatósági önkormányzat és autonómia érdekei, e vármegye összes lakosságának jól felfogott létevédelmével összhangban élnék tűznek. De garantíát nyújt más részről az a tény is, hogy Méltó ságodban oly férfiut tisztelhetünk vármegyénk főispáni székében, aki a komoly tanulmányoknak, a szerves mun kának és a tetteknek a férfja; aki a gyakorlati köz igazgatásnak szerfelett elágazó térein szerzett dús tapasztalatait és megedzett erejét hozza szeretett vármegyénk fölvirágzására szentelt tevékenységünk istápolására és aki szomszédos testvérmegyénk kebelén növekedvén föl, oly feloldhatatlan kapcsolással van a vármegyei intézményhez fűzve, hogy bizonyára nincsen és nem is lehet nemesebb és lángolóbb óhaja annál, hogy e vár megyét nagyságra és dicsőségre: arra a nagyságra és dicsőségre vezérleje, amelyben Méltóságod, hasonlóan a művészhez, aki nemcsak eszméjét, hanem saját nevet is megörökíti halhatlan művében, önmagának fog ére nel is tartósabb oly emlékoszlopot emelni, mely a késő utókornak is fönnen fogja a mester és a mű nagyságát egyaránt hirdetni.

Az a frigy, melyre Méltóságod ünnepélyes esküjével és kijelentésével ma e vármegye közönségével lépett: örömmel tölti el keblünket, mivel remélni, sőt előre látni enged, hogy vállvetett munkánk üdvöz és áldást terjeszt drága megyénk honserető népére!

E reményben, melyet az Egek teljesülni engedje nek, újból melegen üdvözölvén Zalavármegye közönsége nevében Méltóságodat: azon osztatlan hű óhajunknak adok kifejeztét, hogy a Mindenható Méltóságodnak engedje fáradozásai gyümölcseit élvezni és adjon igen hosszú boldog életet!

Az üdvözli beszéd befejeztével még egyszer fel hangzott a lelkes eljen, mely ismétlődött akkor is, midőn ömeltósága a székfoglaló közgyűlést bezárta.

Tisztelgések, bankett.

A közgyűlés befejeztével az új főispán a tisztelgő küldöttségeket fogadta.

Első sorban tisztelgett a vármegye tisztikara, Csertán Károly alispán vezetésével, a róm. kath. klerus, a zalaegerszegi izr. hitközség, ág. ev. papság, a katonaság, a magy. kir. esendőség, a nagykanizsai és zalaegerszegi kir. törvényszékek, kir. pénzügyigazgatóság, kir. körjegyzők, a kir. tanfelügyelőség vezetésével a zalaegerszegi felsőkereskedelmi, polgári fiu- és polgári leányiskola, a községi elemi népiskola tantestületei, kir. állami főgymnasium, a zalaegerszegi gazdasági egyesület, Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg rendezett tanácsú városok képviselőtestületei, a zalaegerszegi ügyvédi kamara, a

zala-egerszegi ipartestület, a megyei körjegyzők egyesülete stb.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő, a zala-egerszegi népoktatási tanintézetek tantestületeinek vezetője, a tisztelgés alkalmával következő beszédben üdvözölte Ömlétségát:

Méltóságos Gróf. Főispán Ur!

Zalavármegye kir. tanfelügyelőségének, a vármegye tanitói testületének s Zala-Egerszeg rendezett tanácsu város népoktatási tanintézetének nevében mely tisztelettel üdvözöljük Méltóságodat élte s pályája szép ünnepén.

Magas állásának nagy céljai közül elsőrangú jelentőséggel domborul ki egy földrajzi s nemzetiségi viszonyainál fogva egyaránt fontos vármegye oktatásügyének fejlesztése, a magyar művelődés és magyar érzés diadalának hosszú, türelmes, de biztos munkával egyengetése.

A közművelődés tisztán nemzeti alapon kiépítésének szükségessége annyira áttörte már a közigazgatás szűkebb keretét, miszerint az állam és társadalom e részben egymást támogatott, egymást kiegészítő kötelezettségeinek határait megvonni alig lehetséges.

S míg az állam ebben az összeforrt munkában — egyik jelenség szerint — mint az emberiség karja véd és út, a társadalom, mint az emberiség szíve, az élet és szeretet üdvösjeit a legparányibb izületbe is elküldi.

Méltóságod, kit már kora ifjúságában is hevitett a közügyek nemes ambíciója, a való élet közvetlen hűségéből vont bölcs tapasztalataival csakis áldással fogja terelni a lelkek ezen hatalmas áramlatát vármegyei szellemi haladása s boldogítása felé!

Fogadjja szívesen Méltóságod az én gyöngye számban Zalavármegye közel hétszáz tanulóinak azon legbensőbb ígéretét, hogy egységes magyar állameszme apostolságában szívünket, lelkünket, minden erőnket ma és mindenkor készen találjuk.

Mert a költő szerint:

Dicső a harc, a melyet vív kezéd.

Dicső a csej, amelyre szív vezet!

Áldja Isten Méltóságodat!

A tisztelgések 12 óra után véget érven, a főispán egy órákor a „Korona“ szállóban 400 terítékű bankettet adott. A vendégek az összes emeleti helyiségeket betöltötték, sőt egy jó részük a földszinti helyiségekbe került. A felszolgált ételek, úgy az italok dicséretére válnak a szálló új bérletének.

Az ebéd alatt a legderültebb hangulat uralkodott, amelyet a szebbnél-szebb felköszöntők csak fűszereztek. A felköszöntők sorát dr. gróf Jankovich László főispán kezdte meg, lelkes beszéd-ben a Királyra írtívén poharát; dr. Haudek Agoston zala-apáti jószágkormányzó a főispánra, Skublics Jenő nagybirtokos a somogyvármegyei vendégekre emelte poharát. Maár Antal, Somogyvármegye alispánja, a következő tosziban köszöntötte fel Zalavármegye főispánját és Zalavármegye közönségét:

Uraim! Tisztelt atyámfiai!

Állami rendünk keretében lényeges szerepet játszik a törvényhatósági szervezet, mely egyrészt a közbiztonság egyik garanciáját képezi, másrészt pedig a nemzettest ezen tagozatait testvéri kötelekkel fűzi egymáshoz.

Es habár a vármegyei élet a haladó kor igényei és követelményei folytán sok átalakuláson ment már keresztül és még jelentékeny változásoknak néz elébe; mindazonáltal a törvényhatósági önkormányzat még mindig elég tért nyújt a helyi érdekű és feladatok sikeres megoldására és erős közvélemény ébresztésére, a polgári kötelességérzet öregbítésére és a közjó iránti aldozatok fokozására, kiválóképpen pedig a királyhoz való hűség és a haza iránti szeretet gondozására, nemkülönben az összetartozandóság, a munitipális együtt érzés istápolására.

Ezért Somogyvármegye ösödök óta mindig gondosan ápolta és féltékenyen őrizte ezen szomszédi barátságot és atyafiságot érzületet:

Ez volt, szeretett atyámfiai, indító oka annak, hogy a szíves meghívásnak megfelelően, mai ünnepélyükre küldöttéleg jelentünk meg annál is inkább; mivel ide kísérni kívántuk szeretve tisztelt földinket, egyik főnri nemzetiségünk nagyreményű sarját.

Ezen vágyunk pedig abban leli magyarázatát, hogy új főispánjuk, kit az isteni gondviselés előkelő névvel és nagy javakkal áldotta meg, életét, bár céltudatos, üdvös, de gond nélkül magán foglalkozásban, örömeiben, élvezetben tölthette volna el.

E helyett azonban ő, a munka és a tudás iránti nemes ambíciótól ösztönözve, önként választotta a közpálya tövisét és a közszolgálatot a legelső fokon kezdve, a hasznos munkásság lépcsőjén emelkedett fel, miáltal tisztelétünket, becsülésünket és szeretetünket érdemelte ki.

Amde szeretett atyámfiai midőn, ez a szomszédi barátságunk bensőségét fokozza és új főispánjuk az önk iránti tiszteletünk és ragaszkodásunk újabb kapcsát fogja képezni; ezen viszonyt, ezen köteleket reánk nézve még becsesebbé teszi az, hogy új főispánjukban fiát hoztuk ide azon felejthetetlen emlékü nagy emberinknek, ki több mint negyedszázadon át államférfiúi látókörrel és mesteri kezekkel intézte közelítettünk hajójának kormányát; a ki ezen hosszú idő alatt mindig bölcs vezérünk és gondos atyánk volt; s kinek kimagasló erényei és elvülhetetlen érdemei nemesak önkényeinkben vannak kitörülhetetlen betűkkel bevésve, hanem közönségünk hálás szívében és szájáról szájra, ivadékról ivadékra lesznek a késő utókor számára osztalatul megörökítve.

S mintán ezen kiváló tulajdonok méltó örökösét tiszteljük új főispánjukban, ez okból Somogyvármegye

— legőszintébb üdvözlését küldötte és lekötölező fogadtatásunkat a legmelegebben köszönte, szíve lelke melegebből gratulál Zalavármegyeinek azon forró kívánnal, hogy ezen szép vármegye lelkes közönségét főispánjával együtt az isten soká éltesse!

Folytatólag dr. Szűcs Miklós nagykanizsai törvényszéki bíró Zalavármegye főispánját és alispánját, Vadnay Andor Csongrádvármegye főispánja Zalavármegye közbirtokos osztályát, gróf Jankovich László főispán Zalavármegye hölgyeit, Balaton József zala-egerszegi apát-plebános Zala-Egerszeg város nevében a főispánt, Koller István nagybirtokos Tallián Gyula somogyvármegyei főispánt, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő és báró Puttkeány Géza nagybirtokos Zalavármegye főispánját, Németh Gábor császi plebános Svastits Benó nyugalomba lépett főispánt eltekették.

A fényes ebéd késő délután ért csak véget.

Ezzel dr. gróf Jankovich László főispán székfoglalási ünnepsége, mely vármegyénk történetének egyik emlékezetes lapját fogja képezni, befejezést nyert.

Adja az Ég, hogy azok a szépremények, amelyek ömlétségének nevéhez fűződnek és amelyekre első felépése és közszereplése oly kecsgetőleg biztatnak, mielőbb megvalósulást nyerjenek!

Színház.

A szeszélyes időjárás asszimilálta a zala-egerszegi közönséget is, legalább a színészek így gondolkoznak. Borura derű, dedüre boru. Egyik nap kong a színház az ürességtől, a másik nap pedig annyira tömve van, minthogyha legalább is országos kiállítás volna — kiesibe. Mikor pedig kezd remény ébredni a szegény direktor szívében, hogy a milleniummal neki egyidejűleg is felvirradt és hogy a közönség kezd méltányolni társulatának fáradságát, akkor megint csak az üres falak előtt kell áldozniok Tháliának.

Pedig hát derekasan rászolgálnak színészeink a pártolásra. A lefolyt héten színre került valamennyi darabnak előadása bátran kiállja a kritikát. Magokról, az előadott darabokról ugyan nem mozdhatjuk el ugyan ezeket, de a darabok silányságáért nem szavatolhatnak a színészek. Maga a szindirektor pedig kénytelen azon darabokat előadni, a melyek a fővárosban is állandóan műsoron vannak és a melyek a reklám nagy dobja által magasra, minden hitvánságuk mellett is tudnak telt házat csinálni, holott a magasabb műbecselet bíró darabokat alig egy két ember nézi meg.

Igy volt például Ohnet Vasgyárosának előadásával is. Alig volt ember. A kik azonban ott voltak, azok igazán megelégedve távoztak el. Márkus Ilona (Claire) oly öntudatos precizitással játszotta szerepét, hogy méltán rászolgál a dicséretre. Helyesen teltogta ama küzdelmeket, a melyek a szerelmében esalódott, az új szerelemre ébredő, de mindvégig büszke Claire lelkében dulsek és hiven is megjelentette azokat. Igen ügyesen és kellemezen mozog a színpadon. A hatást, mit dicséret előadásával elért, fokozta még rokonszenves alakja is. Lomniczy (Derblay) méltó partnere volt. Stettner Aranka (Athenais) és Hegyessy (Maulinet) egyaránt megérdemlik a dicséretet.

Szombaton már telt házat csinált Markus és Szabados felkapott operetteje a „Rika“, pedig hát ennek a darabnak az egész szerkezete és a közönségesen felül nem emelkedő zenéje, lépten nyomon érezette, hogy szerzői nem az ihletségtől megszállva fogták a tollat kezükbe, midőn megírták, hanem Heintze Károly, az osztályorsjáték intézője, volt a muzsájuk. Telve van az egész darab képtelen helyzetekkel és el nem sült elmékedésekkel Derék színészeink teljes erővel küzdöttek, hogy némi kis életet öntsének ebbe a modern reklám hirdetésbe. Különös elismerés illeti Hegyi Jankát (Rika), a ki, bár szép hangja kissé fátyolozott volt, úgy szólván az egész előadásnak lelkét képezte. Igen ügyesen alakítottak még kivüle Lomniczy (Leopárd), Dobó (Bonifác) és Hegyessy (Rops). A két előbbi került complettjeiért többször megtapsolták.

Vasárnap két előadás volt. Délután a „Peleskei nótárius“, este pedig Rónaszéki „Méltóságos eszmadia“ című, nem sokat érő bohózata került színre. Az est hőse Hegyessy (Kis Jancsi) volt. Hegyi Janka (Klára) egy kissé túlozta szerepét. Márkus Ilona (Erzsike) és Lomniczyné (Jutka) igen ügyesen és élénken játszottak.

Hétlőn, Vass Richárd „Bűnös“ című színműve került színre szép számu és előkelő néző közönség előtt. A sentimentális és sokszor a rém dráma határába átlépő egyes jelenetek a hölgyek gyöngéd idegzetére nem a legjobb hatást tették. A szereplők közül említjük Lomniczyt (Lehr Tamás), a ki igen sikerülten alakította a husz évi óta ártatlanul fegyházban sanyló egýnt; Stettner Arankát (Lehr Márta), ki magasabb drámai képzettségének ez este is fényes jelét adta. Delli (Károly), Somogyi Rózsa (Julia) előadásából látszott, hogy alaposan áttanulmányozták szerepüket.

Kedden, diszelőadás volt Jankovich László gróf főispán tiszteletére. A színház a zsutolásig meg volt tömve. Stojanovich Radó ügyes operetteje a „Kismolnárné“ került színre. A francia genrehez és idegen zenéhez szokott közönség eleinte bizonyos idegenkedéssel fogadta a magyar tárgyú és zenéjű operettét, de lassanként megszokta és élvezte is. Hegyi Janka a fejedelem szerepében brillirozott. Játéka igen ügyes és kedves volt. Hangja még most sem tisztult ki egészen, a mit a színteremnek borzasztó rossz akusztikája még érezhetőbbé tett. Sok kedélyes percert szerzett a közönségnek Hegyessy (Bicski) és Dobó (Gerstl Flórián), Nyiregyházy (Celesztta) nem igen találta bele magát szerepébe.

Szerdán, Suderman „Pillangócsata“ című színművét adták. Van a darabban egypár sikerült és érdekes jelenet, de azért még is kifárasztotta, hogy ne mondjuk, unataga a közönséget a második és negyedik felvonásban az öreg Winkelmannak örökös, monoton zsembelése.

Maguk a szereplők igen jók voltak, látszott rajtuk, hogy jóakaratu igyekezettükkel törekedtek a cselekményeknek éreztető hiányát pótolni. Említjük közülük Csóknánét, Márkus Ilonát, Stettner Arankát, Somogyi Rózsaát és Lomniczyt; Farkas Béla szintén sok igyekezettel adta szerepét és elég jól alakította.

Csütörtökön, Konti Józsetnek kedvelt operettejét „A cziperák“ adták. Az elmés ötletekben és bonyodalmas fordulatokban gazdag darab igen jó hatást tett. Hegyi Janka (Rozetta, kit már első jelenéskor tapsal fogadott a közönség, Delli (Rikardó) és Mezei (Pabló) sikerült ének számaikkal szép sikert arattak. Lomniczyné (Kukurilla), Lomniczy (Gól) és Hegyessy (Pól), valamint Dobó (Kukurilla) kitűnő komikai alakításukkal esaltak gyakorta hango kacajt a közönség ajkaira. Különösen tetszettek Lomniczy és Hegyesi helyi vonatkozásu complettjei. Nyiregyházy (Kukurilla) nagyon gyengének bizonyult e szerephez. Tűzes pillantásai különben annyira felizgatták a sugót, hogy ez jobb szokása ellenére, neki inkább kiabált, mint sugott.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Somogyvármegye küldöttége. Dr. gróf Jankovich László főispán ömlétségát főispáni székfoglalási ünnepélyre Somogyvármegyéből tekintélyes számu és előkelő küldöttség kísérte, amelynek tagjai voltak Tallián Gyula főispán vezetése alatt Maár Gyula alispán, Folly József vármegyei főügyész, dr. Szaplonczay Manó vármegyei t. főorvos, Kapotsy Jenő és Chernel Gyula országyűlési képviselők, gróf Jankovich Tivadar, báró Inkey József, Ágoston József, Bátor Imre, Jeszenszky Imre, Tallián Andor, Gosztony Imre földbirtokosok, Scholtz Gyula főmérnök, Sárközy Béla kaposvári, Kaeskovics Lajos csurgói és dr. Paizs Mihály marczali járási főszolgabírák.

Vasvármegye üdvözlötte Zalavármegyeinek. Vasvármegye törvényhatósága f. hó 4-én és folytatólag 5-én évnegyedes rendes közgyűlést tartván, nem vehetett részt dr. gróf Jankovich László főispán ömlétségának ugyanakkor tartott beiktatási ünnepélyén. Vasvármegye alispánja ez alkalomból a következő táviratot intézte vármegyénk alispánjához: „Évnegyedes közgyűlésünk levén, főispáni beiktatási ünnepélyen nem vehetünk részt. Szívvel üdvözöljük főispán ur ömlétségát, áldást kívánunk működésére. Vasvármegye nevében Károlyi Antal alispán.“

Városunk millenaris ünnepségének sorrendjét a városi képviselőtestület kebeléből kiküldött rendező bizottság következőleg állapította meg: *Május 15-én* este 8 órákor Dobó színtársulata a létesítendő városi tisztai és szolgazemélyzet nyugdíj alapja javára „Tündérlak Magyarországon“ színdarabot adja. A rendes helyárok megmaradnak, azonban felülízetéseket — tekintettel a jelzett jótékony célra — közönnel fogadnak és hírlapilag nyugtatványoznak. *Május 16-án* este 8—9-ig a város kivilágítása. *Május 17-én* reggel 6 órától este 6 óráig tarack lövések. Reggel 7 1/2 órákor a városi képviselők gyűlekezése a városház tanácstermébe, honnét a képviselőtestület a polgármester vezetésé alatt a róm. kath. plebánia templomba 8 órákor tartandó istentiszteletre vonul; ennek végeztével az izr. isteni tiszteletre megy. — Délelőtt 10 órákor diszközgyűlése a képviselőtestületnek a megyei közgyűlési teremben, melynek tárgya az elnöki megnyitó, Szigethy Antal városi képviselőnek alkalmi beszéde és végül a közgyűlés bejárása. Este 7 1/2 órákor a „Korona“ szálló emeleti helyiségében társasvacsora, amelyen a hölgyek is szívesen fogadtatnak. A társasvacsora után esetleg tánc. A társasvacsorán egy teríték ára két frt.

Ezredévi alapítvány. A magyar gazdaasszonyok országos egyesületének leányárvaháza javára az ezredév alkalmából dr. gróf Jankovich László, Zalavármegye főispánja, 4000 forintot ágyalapítványt tett.

A megyei allandó választmány f. hó 4-én tartott ülésén a f. hó 12-iki rendes közgyűlés egyes tárgyaitak előkészítése közben tárgyalta Sopron vármegye ismert feliratát a szőlásszabadság korlátozása tárgyában. Az allandó választmány javaslata, hogy a közgyűlés a feliratot utasítsa vissza.

A nagykanizsai járási főszolgabírói állásra ez ideig három jelett van t. i. *Viosz Ferenc* novai járási főszolgabíró, *Merlely Antal* nagykanizsai járási szolgabíró és dr. *Fülöp Kázmér* nagykanizsai ügyvéd. Ha *Viosz Ferenc* megválasztásával a novai járásban a főbírói állás megüresednék, úgy oda *Malatinszky Lajos* zalaegerszegi és *Mayer István* sümegi járási szolgabírák fognak pályázni.

A zala-egerszegi önkénytes tűzoltó egyesület választmánya f. hó 3-án Boshán Gyula elnök elnöklele alatt tartott gyűlésén öt jelentkező tagot vett fel a csapat tagjai sorába; elhatározta, hogy 15 tag számára szükséges ruhabeszerezést eszközöl, tömlő szárító készüléket készített, a szertár udvarán a víz levezetése végett nyílt csatornát csináltat, a szertár épületben levő tanácssterem és az őrszoba bebutorozása iránt a szükséges intézkedéseket megtette. Megállapította tervezetét annak a szabályrendeletnek, melynek alapján a háztulajdonosok házaik lakrészei arányában a tűzoltó egyesület tentartásához évenként hozzájárulni kötelezetnek s ezt a képviselőtestülethez beterjeszti; a tűzoltó nyári mulatság határnapját június 7-ére tűzte ki a kaszabázi kerthen, a mulatság tiszta jövődelme a szertárépületnél építendő mászótorony költségeinek fedezésére fordítatik.

Hymen Kovács Vilmos dr. ügyvéd Tapoleczán, eljegyezte *Löwensohn Rózsa* kisasszonyt Bogláról.

Köszönetnyilvánítás. Dobó Sándor szinigazgató ur a f. hó 9-iki millenaris színi előadásra a felsőkereskedelmi és polgári fiiskola szegénysorsu tanuló részére negyven darab tanulójegyet volt szíves rendelkezésére bocsátani, melyért az intézet nevében hálás köszönetemet nyilvánítottam. *Udvardy Ignác* igazgató.

Tanitói járásköri közgyűlés. A zalamegyei általános tanitói testület nagykanizsai járásköre Szalay Sándor

Járasköri elnök elnöke alatt április hó 30-án Gelse-Szigeten tartotta tavaszi járásköri közgyűlését, amely alkalommal felavatták a járás tanítói köre által az ezredes nemzeti lét emlékére ottomán selyemből készített zászlót, amelyre a magyar címet a koronával, valamint „Az ezredés emlékére: a nagy-kanizsai járás tanítói köre 1896” című feliratot a Nagy-Kanizsa város lelkes tanítónői remek kivitelben himezték. A járáskör ez ünnepségén váratlanul megjelent dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő, akit a kör elnöke üdvözölt, mire a tanfelügyelő a nála megszokott ékeesszólással válaszolt. A kör gyűlését a zászlóavatás előzte meg. A kör tagjai az iskola udvarán a zászló körül csoportosulva, a Hymnusz első vers szakát elénekelték, mely után Szalay Sándor elnök költői szárnyalású beszédében emlékezett meg hazánk ezredés multjáról; méltatta azt a munkakört, amely a tanítóokra a második ezredévben a szabadelvű haladás megmozdításánál vár s az ezredévi ünnepség emlékére készített lobogó figyelmeztesse a kör minden tagját e magasztos feladatukra s legyen az össze tartó erő jelvénye, melylyel szívük minden dobbanása egyesül a hazaszeretet szent oltára előtt. A lelkes éljen zéssel fogadott elnöki avató beszéd után a kör tagjai a Hymnusz második versszakát elénekelték, a zászlóavatási ünnepség véget ért s az iskola épületében kezdődött a tulajdonképeni köri gyűlés, amely Hoffmann Mór nagy-kanizsai polgári iskolai tanárnak nagyon tartalmas és lendületes alkalmi beszédével kezdődött. Utána Farkas Vilma nagy-kanizsai közs. népiskolai tanítónő „Visszapillantás Magyarország ezeréves tanügyi multjára” — című, kiváló gondolatokkal készített munkáját olvasta fel. Kovács Miklós nagy-kanizsai közs. népiskolai tanító „A testi nevelés fontossága, különös tekintettel a szülő házra” — címmel igen tanulságos értekezést olvasott fel. Köröndy Pál langvizi népisk. tanítónak „A pedagógus” című humoros munkáját Sáringi Károly magyar szerda helyi tanító olvasta föl. Végül Selmeczy Imre gelsei tanító szavalta el Hajgató Sándor nagy-kanizsai polgári iskolai tanárnak „A millenium” című magas szárnyalású ódáját. A millenáris ünnepséggel egybekötött járásköri közgyűlést, a Szózat eléneklésével zárták be, mely után zászló alatt Keresztury György gelse-szigeti földbirtokos házához vonultak, ahol páratlan magyar vendégszeretettel igazi lakulási ebédben részesültek.

Tanulói millenáris ünnepélye. A zalaegerszegi összes tanintézetek millenáris ünnepségüket f. hó 9-én tartották. Az ünnepség kezdetét vette a reggel 8 órakor a róm. kath. plebánia templomban tartott ünnepélyes hálaadó isteni tisztelettel, melyet Balaton József apát plebános tartott s melyre a tanulókon kívül nagy számú közönség gyűlt egybe. Mire után nagy közönség szemlélte a tanulók elvonulását.

A főgymnasium tanuló ifjúságának ünnepélye a polgári fiúiskola rajztermében volt a következő műsorral: „Ezer esztendeje annak.” Eneklés az ifjúsági dalegyesület. 2. „Alkalmi beszéd.” Tartja Vidovits Bonaventura gymnasiumi igazgató. 3. „Árpád apánk.” Eneklés az ifjúsági dalegyesület. 4. „Történelmi visszapillantás hazánk ezeréves multjára.” Beszéd. Tartja Tuczy János főgymnasiumi tanár. 4. „Hymnus.” Eneklés az ifjúsági dalegyesület.

A főgymnasium tanuló ifjúságának ünnepélye után délelőtt 1/2 11 órakor kezdődött a felső kereskedelmi, polgári fiú- és polgári leányiskola együttes ünnepsége a polgári fiúiskola udvarában a következő műsorral:

1. Szózat. Eneklés az intézet ifjúsága. 2. Megajító beszéd. Tartja Udvardy Ignác igazgató. 3. Árpád, Nagy Imrétől. Szavalja Hanglery Kálmán felső keresk. isk. tanuló. 4. Ezer év. Incezdý Lászlótól. Szavalta Remm Ella polgári leányiskolai tanuló. 5. Ünnepi beszéd. Tartja Gay Károly tanár. 6. Hymnusz. Eneklés az ifjúság ének kara. 7. Áldás poraikra. Pósa Lajostól. Szavalja Weisz Viktor felső kereskedelmi iskolai tanuló. 8. Hunyadi, Czuczortól. Szavalja Erdősi Ella polgári leányiskolai tanuló. 9. Jaj régi magyar nép, kurucda! Eneklés az ifjúság énekkara. 10. Szeresd hazádat, Gáspár Imrétől. Szavalja Erdős Imák felső keresk. iskolai tanuló. 11. Losonczy né, Győry Vilmostól. Szavalja Hajna Stefánia polgári leányiskolai tanuló. 12. Örülj hazám, Várady Antaltól. Szavalja Sipos József felső keresk. iskolai tanuló. 13. Honleány, Rudnyánszkytól. Szavalja Berger Irén polgári leányiskolai tanuló. 14. Rákóczy induló. Eneklés az ifjúság énekkara. 15. Hymnusz. Eneklés az intézet ifjúsága.

Mindkét ünnepségen nagy számú közönség vett részt, akik látható örömmel és megleléssel hallgatták végig a műsort s gyönyörködtek az ifjúság hazafias lelkesedésében.

Az elemi iskolai tanulók osztályaikban tartották az millenáris ünnepséget ének és szavallattal, szülők, tanügyi barátok részvételével mellet.

Millenáris ünnepség. A keszthelyi kereskedőtanon iskolában a millenáris ünnepséget folyó hó 3-án délután tartották meg a községi elemi leányiskola szépen felszített női kézimunka termében. Az ünnepséget Schleifer Sándor kereskedő, társulati elnök nyitotta meg. A tanulók elénekelték Kölcsey Hymnusát, azután Pető Vilmos alelnök ünnepi beszédet tartott, a tanulók szavalltak, Sparszám Pál tanár a honfoglalást és a nemzet ezer éves történetét adta elő, Csathó Alajos igazgató záró beszédet tartott s a Pető-féle alapítványból az intézet legjobb tanulóját egy drb. arannyal jutalmazta meg. Az ünnepség a Szózat eléneklésével befejeztetett. Közönség szép számmal vett részt az ünnepségen.

Jóteknycélú szini előadás. Dobó Sándor szinigazgató f. hó 15-én a léteiben városi tisztviselői nyugdíj alap javára jóteknycélú szini előadást rendez, ami annyival is inkább elismerést érdemel; mert még a napi költséget sem vonja le, hanem az összes bruttó jövedelmet a jelzett jóteknycélra adományozza.

A Zalának rendezése mind jobban előre megy. A Balatontól Kehidáig már szabályozva van, most folytatják Szent Gróthig. Ezen ügyben május hó 27-én fog a helyszíni tárgyalás megejtetni. Ezzel kapcsolatosan tárgyalják a kustányi, kehidai s koppányi malmok igazolási eljárását is.

Régi magyar temető Semetke József zala góganfai földbirtokos meghívására Darnay Kálmán, az orsz. régészeti társ. igazgatójának tagja, kutatásokat eszközölt, (a hagyomány szerint) a 13 ik században elpusztult Máhó község területén. Az ásás beigazolta a tatár pusztítást. Az alig tereholdnyi területű magaslátról százával kerültek elő a csontváz sírok, minden rendszer nélkül temetkezve, némely sírgödörbe 3—5 csontvázal. A magaslát keleti részén kiásott női sír egy ezüst gyűrűt, több filigrán művü ezüst csüngőt domboru díszítéssel, melyek egy régi magyar főkötő ékesítéséül szolgálhattak és egy IV. Béla kis ezüst érmét tartalmazott. A magaslát nyugoti részéről újabb sírok kerültek elő, melyek a régi sírok felé voltak temetve. A legújabb sír egy 1531. évben vert, Matheus Lang szalzburgi érsek ezüst fillérijét, néhány ezüst öltöny kapesot és egyéb apróságokat tartalmazott. Máhó község egykoru temetője legnagyobb valószínűség szerint pár századon át szolgálhatott (a később alakult) Zala Góganfa községnek is temetőjeül. Tekintettel azonban azon körülményre, hogy a sírok alig fekszenek a felszíntől egy lábnyi mélységben és az ásó vakolat-törmelék, téglá, mész és egyéb épület részeket hoz a felszínre: így nincs kizárva az a feltevés, hogy e területen a tatárjárás azon halottjai vannak eltemetve, kik Máhó pusztulása közben lettek halálukat. Fakoporsóban való temetkezés határozottan csak a nyugoti részen, a hol a 16-ik századbeli sírok vannak, volt konstatalható. A leletek néhány jellemzetes koponyával együtt Darnay muzeumába Sümegen helyeztetek el. A kutatás tovább foly.

A milleniumi fakát Magyar-Szerdahelyen folyó hó 18-án az édes magyar hazát 1000 év előtt eloglaló hét magyar vezér nevére és emlékére a tanító a tanuló ifjúsággal a templomterre ültette ki. A fák kiültetésénél 185 mindennapi és 50 ismétlő tanuló, ugy számos szülő vett részt. A kiültetett fakát a vidám leánykák felpántlikázták. Az ültetés bevégeztével egy nagyobb tanuló Incezdý „Ezerév”, egy leányka Tóth Kálmán „Előre” című költeményét szavalta el. Ezután a tanulók a „Hymnust” elénekelték, a tanító lelkes beszéddel szívükre kötötte, hogy a fakát híven gondozzák és ápolják. „Adja Isten — végzé beszédét a tanító, — hogy a most kiültetett fák gondos ápolás alatt terebélyes fává nőve, azok alatt a késő unokák is üdülést, a hazaszeretethet pedig erőt nyerjenek.” „Éljen a haza, éljen a magyar király” hangoztatása után az ifjúság szép rendben haza ment. — A község az iskolás gyermekekkel a milleniumi ünnepséget május 16-án tartja, arra a legalkalmasabb napon: záróvizsgával és kirándulással szendékozik megtartani.

A keszthelyi iparésztületi betegsegélyző pénztár folyó hó 3-án tartotta évi közgyűlését. E betegsegélyző pénztár az 1891. évi XIV. t. c. 65. §. alapján jóváhagyott alapszabályok szerint f. évi június hó 1-én fogja működését megkezdeni és pedig Braun Rudolf elnöke alatt, pénztárnok Salamon János, titkár Póltz Pál. Igazgatóági rendes tagokká választottak a munkaadók részéről Szalay Ignác, Kenyeres József, Sujánszky József, Véháp Lajos, Baksa R. és Perpits Ferenc; a segítők közül Prácer Sándor, Neiger J., Holozsy D., Póltz S., Jábóy D., Vincze Sándor, Szabó F., Durzsa S., Hagjó J., Szily F., Fetter János, Mihályi S., Bókán J., Martin K.; — ellenőr Neiger Károly. A bekeletető bizottságba 12 rendes és 6 póttag választott; azután megállapított az 1896. évi költségvetés. A betegsegélyző pénztárnak az 1895. évben 1284 frt 09 kr. bevétele volt, a kiadás 818 frt 33 kr., pénztári maradvány 465 frt 76 kr.

Gözmalom nagyobbitás. Stadel János zala-tárnoki földbirtokos gözmalomát egy Marschall-féle angol gyártmányu, 40 effectív lóerejű Compaund géppel megnagyobbitotta s így azon kedvező helyzetbe jutott, hogy a közönségnek igényeit fokozottabb mértékben elégítheti ki.

A vetések állása a zalazentgróthi járásban: az ősziék igen jól teletek, kevés, alig említésre méltó hiányosságot tapasztalhatni rajtuk. A tavasziak szépen kelnek, kedvező az időjárás a csirázásukra. A kapás növények már mind a földben vannak, helylyel közel még ültetnek kukoricát. Gyümölcs nagy bőségben mutatkozott, de a minapi szelek tetemes károkat okoztak a virágok s himpor leverésével.

Nyári vasuti menetrend. Zala-Egerszegről indul Bobára 6 ó. 30 p. reggel, 9 ó. 29 p. délelőtt, 4 ó. 49 p. délután; Csáktornyára 4 ó. 54 p. reggel, 5 ó. 54 p. délután. Zala-Egerszegről érkezik: Bobáról 9 ó. 28 p. délelőtt, 5 ó. 44 p. délután, 9 ó. 18 p. este; Csáktornyáról 9 ó. 13 p. délelőtt, 8 ó. 24 p. este. Helyi közlekedés Zala-Egerszeg és Szent-Iván között: Zala-Egerszegről Szent-Ivánra indul 8 ó. 52 p. reggel, 11 ó. 39 p. délelőtt, 2 ó. 39 p. délután, 5 ó. 08 p. délután. Szent-Ivánról Zala-Egerszegről érkezik: 10 ó. 33 p. reggel, 1 ó. 03 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 8 ó. 03 p. este. Szent-Ivánról indul Nagy-Kanizsa felé 5 óra 57 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 6 ó. 12 p. délután (gyors vonat), 2 ó. 19 p. éjjel; Szent-Ivánról indul Szombathely felé 9 ó. 52 p. reggel (gyors vonat), 3 ó. 15 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. — Nagy-Kanizsáról a vegyes vonat Szent-Ivánra érkezik 7 óra 22 perckor este.

Verne Gyula összes munkái új, olcsóbb képes diszkidásából a Franklin Társulat folytatja a nagy népszerűségű francia író legkedveltebb műveinek közrebeadását. Legújabbban az „Öt hét léghajón” (Utazás Afrikában) című munkája hagyta el a sajtót, melyben a leleményes szerző léghajónj juttatja el utasait Afrika belsejének oly helyeire, hol előttük európaiak még nem fordultak meg. Az érdeklésítő vizontagságokon, tapasztalatokn kívül az olvasó sok oly ismeretet szerez a könyvből, melyeknek felvilágosító hasznát megérzi épen most, mikor Afrika oly szerepet játszik a politikai eseményekben. Az „Öt hét léghajón” a vállalat 31—38. füzetét tölti be. Ezekből a 31—33 már előbb megjelent s most veszi a közönség egyszerre a 34—38 füzeteket

az eredeti francia kiadás gazdag képsorozatával. Verne művei képes kiadására egyedül a Franklin Társulat jogosult, Egy-egy füzet ára 20 kr. s minden könyvkereskedésben kapható, úgy szintén a már előbb megjelent művek is. (A rejtelmes sziget. Utazás a Holdba. Utazás a Hold körül. A Jangada.)

Magyarország és az ezredéves ünnepély. A budapesti útmutató „Fremden führer” stb. címen megjelent könyvektől teljesen eltér az a díszes kiállítású, érdekes és tűzáz nélkül elmondhatjuk, értékes tartalmu könyv, mely lenti cím alatt a budapesti Belgráder Zsigmond könyvkereskedő cég kiadásában jelent meg, szerzője Ilosvai Hugó. A mű (főleg Budapestre való tekintettel) Magyarország politikai, művészeti és társadalmi életével foglalkozik, teljes budapesti és kiállítási útmutatót ad, azonfelül az ország nagyobb városainak leírását, ezekben a szállodák árszabályzatát közli. A könyvet ajánljuk mindazok figyelmébe, kik az ezredéves kiállítás meglátogatására Budapestre indulnak, vagy az országban utaznak. A vaskos (nagy alakú 272 oldalos) kötet ára Budapest térképével együtt 80 kr.

„A Pallas Nagy Lexikona” füzetes kiadásából most kaptuk meg a 147—150. füzeteket, melyek a Kolumbia—Közellátás című közlő lexikális anyagot magyarázzák, s egyuttal befejezik a X. kötetet is. A díszes kivitelű szinnyomatok és jól sikerült mellékletek egész sora gazdagítja a füzeteket, melyeknek tartalma annyira változatos és közérdeklő, hogy csak a fontosabb cikkeket megemlítésre szoritkozhatunk. Mindjárt a 147. füzet elején meglep a gyönyörű, remek arannyomású Koronázási palást melléklete, melynek szobrot a lexikon még alig adott; érdekes a Korrektura melléklete is (szövege Pusztai Ferenczről, a Pallas nyomda vezetőjéről), mely példában mutatja be a bonyodalmas korrekturát: a Kódoltok cikket a spirális kódok melléklete magyarázza, mely Gotthard Jenő fotografiai főlvétele után készült.

—A 148. füzet folytatja a Koponya nagyrdekű leírását Mihalkovics tanár tollából; másik, szinte unikum számba menő cikk a Korvina külön melléklet (megírta Csontos J.), mely a dícső Mátyás fényes könyvtárát ismerteti az adatoknak eddigéig ismeretlen bőségével, s egyuttal pompás szinnyomatban mutatja be a budapesti egyetemi könyvtárban levő Theophrastus Korvin kódexnek bámulatos szépségű címlapját. Még két tekete nyomásu lap (kőkorszak és könyvkötészeti gépek) emeli a füzet értékét, melynek végén a dícső emlékü Kosuth Lajos életét és családjának egész történetét kapiuk. — A 149. füzet négy stilszerű, remek borkötésű könyvtáblát mutat be első mellékletén, a Gottermajter műhelyéből; a Könyvnyomatás szövegét (írta Pusztai Ferenc) 42 soros Guttenberg féle biblia előszava ékesíti, a harmadik mellékleten pedig a Kőrifát kapjuk. — A 150. füzet ismét négy gyönyörű könyvtáblát hoz első mellékletén, a másodikikon pedig a Köszénszisztemát jellemzi ásatok maradványaiival; az egyes cikkek közül kiemeljük a Könyvkereskedelem folytatását, s az eredeti feltevéssal és sok tudással megirt Könyvnyomatást. E füzetet zárul be a X. kötet, mely 68 ivre terjed, tehát jóval felülmúlja azon arányokat, melyekben a Nagy Lexikon eredetileg tervezve volt. Az igazgatóság ezen önzetlenségé minden kommentárnál jobban dicseri e vállalatot, melynek alapja nem az anyagi érdek, hanem a nemzet kulturája: s ebben rejlik sikerének és nagy elterjedésének titka.

CSARNOK.

A tökéletes fogadó.

(Grand Hotel Royal.)

Igenis fogadó és sem nem szálló, (ami a herbergek magyar neve.) Sem nem szálloda, amely istentelen alkotásért a csinálója megérdemelné, hogy Simonyi Zsigmondék oda guzsolják egy jó kemény szótöhoz és nyelvgyökökkel ép magyarrá korbácsolják.

És igenis: tökéletes fogadó. Legvérengzőbb harcaimat mindig a budapesti vendéglő ellen folytattam. Akár mint szikebb restaurant, akár mint tágabb hotel, ugyancsak bolygatta a véretem s bolygatja még maiglan.

Mert ki bírta még azt a levelet, amelyben minálunk a párolt marhahacsenyét, vagy a gözbensültet betálatják, a kenyerevel kimártogatni? Pedig a lé adja meg az ételnek igazi lelkét, mint ad a képek életet a lazur. A „sauce” jelében hódít a francia konyha, az a mártás, mely ithon megbomlott zsírjával, vajvasa kozmjával a fenekéig rendit meg minden becsületes gyomrot.

S ki tett még látogatást budapesti fogadóban, hogy amíg a folyosón végigment, a konyhán egymásba szűrődő szagok ne üldözték volna? Hiszen egyenkint jóleső ingerrel vannak azok ránk: de összeverődve: pokolian büzőnek. Milyen andalító a cis-mol kék hangzata s milyen lelkesítő a d-dur piros akkordja! Hanem tessék egyszerre ütni meg a kettőt zongorán! Kőből van sordorva annak az idegzete, amely erre az attentátumra görcsösen össze nem rándul. Hát még, amidőn e büzők hegyébe a mosókonyhából fölporodó moslékaram kerekedik, hogy „kö-rülötte, megülepeds után, mint valami veszett orgonapont körül, kavargon e büzők emelyítő táncá.

De, ha panaszaimból meg nem értettek: értsenek meg dícséretéből. Vannak eszményi kriminalisták, akik, hogy megjavítsák a világot, nem a bünös megfenyítését, de a jónak megjutalmazását követelik s ettől reménylik az emberiség megváltását.

Nem szidok hát, hanem zenek.

Mint kísértem örvendő szívvel az Andrássy-uttá nemesült hajdani Sugár-utat az első csákány-sújtástól eladig, midőn az utolsó fakockát ékelték bele az ő városerdei végébe: azonképen jelen voltam a Körut nagy felívének megszületésén. Es valahányszor végigsétáltam e két pompás utcaszeren, eltűnődtem a budapesti vállalat

Verne
Farsulat
könyv-
meg-
Holdba.
A buda-
jelent
erdekes-
könyv,
sigmond
szerzője
antettel)
életével
tót ad,
ezekben
ánljuk
neglato
taznak.
udapest
adásából
Kolum-
anyagot
is. A
lékletek
artalma
ntosabb
a 147
yomású
lexikon
lete is
tőjétől),
kturát):
arázza,
késztől.
leirását
számba
sontosít
merteti
gyuttal
gyetemi
bámu
su lap
rtékét,
tét és
füzet
tat be
nyom-
enberg
pedig
nyörű
pedig
al; az
edelem
megirt
y, mely
nyokat,
olt. Az
nál job
anyagi
sike-
erberg-
entelen
i Zsig-
nyelv-
ti ven-
urant,
éremet
háunk
lalják.
az étel-
ur. A
hártás,
ával a
hogy
űrődő
inger-
büzlő-
milyen
szerre
annak
össze
mosó-
y kö-
napont
tsenek
akik,
itését,
nyilik
y-uttá
tástól
az ő
nagy
áltam
állal-

kozás éheltettségén, hogy nem tudott ide fogadót építeni, még pedig olyat, amely nyugoti értelemben viselhesse ezt a nevet. S im, a Körüton a legrövidebb idő alatt kettő is keletkezett. Az én kedvemre való azonban csak egy.

Szeretem a lombos fát — s vallj' ki ne szeretné? — s minden levele, midőn lesodorja az őszi szél, drága halottam nekem. S midőn a jó minapában látom kellett, hogy egy régi kertnek sátoros fáiba vágják bele az irtó fejszét, itt ennek a sivar, lombtalan városnak legsűrűbb részében: minden egy-egy ütését annak a kegyetlen vasnak megérezte az én szívem is. Házért áldozni fel élő fát! Kárpitnak hazug virágaival tele ragasztott apró ketrecekért, amelyekben oly keserves és oly drága a lakás: kivégezni terebélyes hársfákat! Ez a civilizáció barbársága. S mikor még azt is meg köllött értenem, hogy a helyébe hotelt építenek, amelyben orgiáit üli az a hitvány ketrec-architektúra: elfogott a keserűség. Dobogva mentem el arra minden héten, s mentül inkább emelkedett, annál mélyebbre átkoztam bele abba a ropant gödörbe, amelyből kihajított gyorsan, mint a dudva. Hirtelen keletkezést csak a meséből ismerünk, amidőn tündérek vagy ördögök építenek palotát.

Mert egyszerre csak ott meredt fel előttem a nagy elejű Hotel Royal.
Hogy megismertem bévül is, örvendő győződtem meg fölé, hogy jó szellemeknek a műve s nem sajnáltam, hogy végette megölték a szép hársakat.

Mint a modern nagy opera benyitója: a nagy fogadó ouvertüreje is kicsi és mint amaz, hova tovább érve, szintén megnövekedik, míg a végében — itt az épület hátulso részében — éri el legmagasabb kifejezését.

Ami legott meghódítja a szemlélőt: ez épület minden részében derűs, szellős. (A szellős itt nem azt jelenti, hogy léghezjáratos.) A kisebbik benyitóból, ahol a fogadó hivatalai vannak elhelyezve, a nagyobbikba lépünk. Első lépcsője minden díszes volta mellett szerény. Nem is fogja azt kopogni a közönség. Minek? — mikor a ház nagy liftjének ketteje, a vestibulumnak jobb s bal részén, szakadatlan szolgálatára lesz éjjel s nappal. Nem bus kalitok ezek, hanem illatos piros mahagonifába foglalt, üvegajtós páholyok, ahonnan ki s ahová be lehet látni. Igazi kejtetés a magasba.

A harmadik esarnokban, megnyílik előtünk az opusnak egyik legfényesebb darabja: a fődött udvar, a Cour Royale, voltaképen delői és honi növények díszébe vont nagy terem. Pallója leboritva neszfogó szőnyeggel: mindenik sarkában hivatagó pamlag, marasztaló zsöllye, kényeztető hintaszék: dúsan fölszerelt író-asztalok kézi könyvtárral (sematizmus, cím- és lakjegyzék, almanak, lexikon stb. — köll-e még?) Esti világitása gazdag. A padmaly kockáinak rózsáiból százával gyul ki az elektromos enyhe lángja, míg az üvegtektő felett ivlámpásnak fehér fénye tündököl alá. Oldalt virágos terrász, azum tul a kávéház, az ő angol klubbi komfortjával, innen rajta az ebédők, amelyeket szintén virágos terrász választ el egymástól. Az egyikből ki van zárva a zene s a szivar — itt a nyugaton vagyunk; szemközt a másikban már vigan szólhat hegedű- s pipaszó, harsoghat a muzsika, gomolyoghat a dohányfüst.

A tisztaságnak apró és nagyobb kápolnái (ezek a fürdők) valóságos eszményiek s bőven nyílnak mindenfelől, bár szemérmesen rejtőznek. A mi azt jelenti, hogy nem csak a tisztaságra, de a tisztességre egyaránt voltak tekintettel. A tisztaság kultuszát szolgálja a házak hamupipókéje is, a szelelő-udvar (magyarul: lichterhof). Négyen vannak s végig fehér kályha-kockával kirakva, hogy könnyen legyennek moshatók. Nics épülete a fővárosnak, a legújabb kórházat sem véve ki, amely nagyobb mértékben adózna a higiénának, mint ez a fogadó.

Kezdve a Körütra szolgáló nagyobb lakosztályokon (a nevük „fejedelmi szobák“) föl a padlás-szobáig: válamennyi egy közös vonással vallja az atyafiságot. Ez a jó ágy. A fenségek és méltóságok díszesebb nyoszolyában hálának ugyan, de pihentető tulajdonsága pihényivel sem puhább, egy hullámkával sem ringatóbb, mint az odalenn az alsó emeleteken. E részt az 50 forint az 1 frt 50 krajcárral teljesen egyértékű.

És itt minden szoba utcai. Az építő művész, egy elmés ötletével, utcafényessé tette az udvarit. Az épület fonatát két síkatorral szakította meg. S így bármelyik ablakból vidám kilátás nyílik a mozgalmas, nyüzsgő életre. En, ha ilyen lifteket bocsáthatnak a közönség alá, a mentől magasabb lakást annál drágábbat mérném. A világosság itt gazdagabb, a levegő tisztább s a kép, melyet keretébe foglal, az ablak, elragadó. Soha semmi pontjáról Budapestnek az ő nagyvárosi volta nem oly szembebiztosító, mint a Hotel Royalnak játszva elérhető magasaiból. A látóképe egészen új, a perspektívája meglepő s mindenek fölött festői. Észak felől a kiállítás tündéri városa mosolyog fel hozzám a tavasznap új zöldjében viruló város erdőből: délnek a Gellért alatt és körül ágoskodik egymás fölé a sok fődél és torony; nyugotról az ország palotája s a kettőnek védelmében a királyi várak nemes arányai kelnek ki aranyos dícsőségében a leáldozó napnak s épp úgy érik az ifju nap első sugarai is. Ne is muljék le fődéléről soha ez a látható istenáldása.

A pincérek hadaról, a szolgáltók zászlóaljáról: arról a kétszázfőnyi személyzetről lakás tekintetében is a legemberségesebb módon van gondoskodva. Örömmel telt a szellős nagy termekben, ott a fődél alatt. Ezekben a katonai rend, fegyelem és tisztaság egy külön főnök felelősségére van bízva.

A nagyterem kettős kupolájától jobbra és balra, Szemiramisz kertjei hivatagják a vendéget. Szobájából kilépe büntetlenül andalognak a pálmata árnyékában és szedhet halántékaira babért, ha éhes rá. Ezek a kertek három emeleten virágznak egymás fölött.

S most fel a széles, kettős lépcsőn, az escalier d'honneur sekély fokain az ünnepi terembe. Már most látom ellebegni roppant tükrök előtt, ringató kesszögében, röpitő polkában Magyarhonnak legszebb asszonyait és lányait. Csak azt nem hiszem, hogy a tüzelő csárdás zenéjét onnan felülről az előkelő orkesztrumról engedjük magunkra leáradni. Már ebben valljuk a hagyományt. Odaszállítjuk le majd a terembe a mi cigányainkat s az egymás hátán s az ő lábukon rakjuk szakadtig. Hallgatva csak ugy édes a nóta, ha a fülünkbe — táncolva csak ugy mámorító a csárdás, ha ott mellettünk a talpunk alá huzzák, Barbár mulatság, de fölér harminchárom üdvösséggel.

S itt valahára sikerülni fog, othont szerezni az elmés, választékos álarcos bálnak is.

A terem elragadóan szép s arisztokratikus tagozatával a bécsi várpalota kisebbik redoute termére emlékeztet, nem is külsőképen, de inkább azzal az intim hasonlatosságával, mely a distinkciónak kömívés-jele. Mint a nagy méretet enyhíti a szép forma: ezen a termen sem látszik meg, hogy 60 centiméterrel hosszabb a mi Vigadóknak nagyterménél.

S fog szolgálni hangversenyre is. Az akusztika kifürkészhetetlen titok s lutrit játszik mindenki, aki ezt a esalóka tündért meg akarja fogni. A párisi Trokadero epítője a világosság sugártöréséhez képest vetette ki a hanghullámét is és keservesen csalódott — minden zenedarabot kétszer hallottunk benne. Hanem a terem építőmesterének sikerült megfogni a hamis fruskát: a megéjtett nagy kísérlet után kitünt, hogy egyenletesen hangzik benne az enyhe magándal s a zajos brio. Az építész tudniillik padmaly és fődél közt jókora hézagot engedett — a Röntgen elméletét ráalkalmazta a hangra.

Mind a hányunk állandó panasza, hogy köztermeinkből nem nyílnak apróbbak. Vagy léghezjáratos folyosón, vagy konyha-büztökön át érjük csak el a teázó, kártyázó, társalgó szobákat. Itten mily nagyuri bősége a térnek, s milyen jóleső kényelem! A nagyteremből kisbobbiba andalognya jutunk el s közepének rengeteg üveg-lemezén keresztül a lánya minden mozzanatát kísérheti figyelemmel az édes mama, míg, féldalt megfordulva, ott lát-hatja tarokkba borulva atyuskát. Előkelőség s kedélyesség jóleső harmoniában.

S mind a hányunknak még keserűbb a panasza a mi ruhataraink ellen. Csak mi apák, férfiak és sógorok és „hódoló tisztelők“ tudjuk azokat a csatákat, melyeket egy női bundaért vivunk minden hangverseny után. Itt világos áttekinthetőségben sorakoznak a fogások. A belépő jegyek számának megfelel a ruhatarai szám. Semmi izgalom, semmi dulakodás. Bunda, kabát, köpenyeg gyüretlen kerül vissza a gazdájához.

Egy pillantás még az amerikai barba, kettőt a futár-szobába s aztán fölkeresem a konyhát.

Ah, a konyha! milyen konyha! Rimekben szeretnék szólni erről a remek alkotásról. Nem a tobzódás bálványának — a jóízűnek van itt oltár emelve. Az izlelés édes testvére a többi érzéknek s egyenlő jogot követel magának mellettök. Hiszen a kiművelt ideg, főleg amely egyes szállaival egy másikba fonódik bele: nem izlelé-e a rózsá s a számoça illatát? Ép úgy, mint ahogy édesnek vallunk egy-egy szagot.

A gépszerkesztéssel előrehaladt konyhai vegytan magas színvonalra emelte a főzés művészetét s őszintén bámulom Mr. Dorét (ő a francia chef de cuisine), aki észszel, kézzel, tudással s izléssel igazgatja a keze alatt működő második-szakácsok és kukták csapatait s uralkodik a rengeteg anyagon. A beszerzett cikkek tisztasága s jó-sága méltó is a kitünő feldolgozásra.

Egy birodalom jartam végig s megerőtötésembe kerül, hogy Raoul Pictet jegesvermenék elmés szerkezetét, a sokféle husok s halak eltartó szekrényeit, s még ezer és egy csodáját említetlen hagyjam.

Mert hát következik a pince. Ennek méltó megzenegésére pedig egy oktávával följebb kellene hangolni lantomat, ha volna. Szinte röstellek súly prózában írni róla. Csak Londonban, az angol bank földalatti tömkelegében éreztem hasonlót, midőn Európa millimosainak oda letett kincseit láttam véghetetlen hordókórokban egymás fölé torlódni. Mert itt is nagy értékek vannak letéve a hordókban: Duna gyöngye, Szegszárdi rózsa s Tokaj hig aranya, meg a Rajna kincsei. Csak hogy nem mord Hagen örzi ezeket, hanem egy jó bácsi, a pince-mester. Hajdan göresös fagygyertyával világított volna előttem — most csak egyet csavart (sajna, nem is a hordó csapján, hanem csak a villamos vezeték rugóján) s azok az üveg körték sorjában kigyulnak s eszményileg példázják a boldog italtól tündöklő orrt.

Ezüstös s aranyos bubjakat összedugva, jeles pezsgőborok folytatnak halk beszélgetést. Hallani a kiejtésükön, hogy születtek franciák: valamint francia az a haute marque diszével díszekedő. Isten tudja hány csillagos cognac. De ha csak egy csillagos is, különb annál a hét-gombunál, mely hasztalan igyekszik magyar nyelvet francia szóra fogni.

E ház megépítője Ray Rudolf, egy derék svájci, aki huszenegy éve él közöttünk s része van abban, hogy a mi Budapestünk ilyen ékessé vált.

Gyorsan emelte ezt a házat. Az első ásóvágás és az utolsó kalapácsütés küze csak tizenegy hónap szorul. Látni kell e művet, hogy az ember mesének ne tartsa. Mert fejedelmi palotát könnyebb megszerkeszteni, mint hotelt, amelynek nehezségeivel csak a színházi építkezés körmönfonsága vetekedik.

A butorok és kőfaragó munkák magyar kezek műve. Ez a hotel, a Glück-testvérek vezetése alatt, hivatva van rá, hogy végre példáját szolgálta annak, milyen a tökéletes fogadó.

Porzó.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot stb. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban) stb. A megrendelt áru postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **seyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Nyilt-tér.

GLEICHENBERG
gyógyító fürdő.
Saison: Május hó 1-től, szeptember hó végeig.
Fő gyógyító hatás a gége, legző, eszű, emésztőszervek megbetegedésénél. — Gyógyítószert: **Constantin- és Emma források,** tej, savó, kefir, fenyes belégzések.
FORRÁS SÓ FORRASZASOK.
Meleg fürdők, szénasavas fürdők, pneumatikus kamara, hydropatikus intézet. Prospektust és magyarázó könyvet ingyen és bérmentve küld a fürdőigazgatóság.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos: **UDVARDY IGNAC.**

773 tkv. 95.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Zalavármegye árvtára végrehajthatónak **Emmer Károly** végrehajtást szenvedő elleni 111 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék területén levő, a kapornaki 105. számú tjkvben Emmer István, Emmer Károly, Emmer József és kiskoru Emmer János tulajdonául felvett ingatlanokból Emmer Károly 1/4 rész jutalékára és pedig: 1/2 hrsz. alattiból való jutalékára 40 frt, 1/2 199. hrsz. alatti jutalékára 16 frt, 1/2 367. hrsz. a jutalékára 15 frtban, a kapornaki 743. sz. tjkvben 277. hrsz. alatt ugyanannak tulajdonául felvett ingatlanból Emmer Károly 1/4 rész jutalékára 58 frtban, a nagykapornaki 751. sz. tjkvben ugyanazok és Hajas Katalin Horváth Istvánné tulajdonául felvett ingatlanokból Emmer Károly 1/4 jutalékára és pedig: 1/2 1140. hrsz. alattira 33 frtban, 1/2 1141. hrszám alattira 16 frtban, a kapornaki 757. sz. tjkvben ugyanazok és Steiner Lipót, Stern Rozi tulajdonául főtvev ingatlanokból Emmer Károly 1/4 rész jutalékára és pedig 1/2 208. hrsz. alattira 136 frtban, 1/2 222. hrszám alattira 66 forintban meghatározott kikiáltási árban ugy azonban, hogy a főtnti ingatlanokra C. 257/88. szám a. özv. Emmer Jánosné javára bekeblezett haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi május 18 ik napján d. e. 10 órakor Kapornakon a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni tognak.

Árverezni szándékozó tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 4 frt, 60 krt, 1 frt 50 krt, 5 frt 80 krt, 3 frt 30 krt, 1 frt 60 krt, 13 frt, 6 frt, 1 frt 60 krt kézpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 180. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvszék, telekkönyvi hatósága.
Zala Egerszeg, 1896. február hó 5-én.
Rutich,
kir. törvszéki bíró.

ad. 2484/tkv. 96.

Árverési hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Zalavármegye árvtára végrehajthatónak **Farkas Ferenc** s neje **Antos Maria** végrehajtást szenvedők elleni 665 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvszék területén levő, a zala-egerszegi 407. számú tjkvben 486 hrszám alatt 1/2 ad részben Antos Lóri, Kováts Istvánné, 1/2 ad részben Staár Ferenc tulajdonául felvett ingatlanból korábban Farkas Ferencet és Antos Mária-t illető 1/2 ad részbeni jutalékára 1510 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi május hó 26 ik napján d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni tognak.

Árverezni szándékozó tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis: 151 frtot kézpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.
Kelt Z. Egerszeg, 1895. évi április hó 13 án.
Rutich, kir. trvszéki bíró.

